

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ: ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ, ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΗΓΑΙΝΟΥΜΕ (ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ)

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- Στόχος μας είναι να εκφράσουμε στο πολιτικό πεδίο την προτεραιότητα των οικολογικών αιτημάτων και τον συνολικότερο λόγο που τα συνοδεύει. Στο κοινωνικό πεδίο, τα ίδια περίπου αιτήματα προωθούνται ήδη από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και πρωτοβουλίες ενεργών πολιτών από ένα ευρύτατο ιδεολογικό φάσμα. Οι ρόλοι μας είναι διακριτοί, και οι σχέσεις μας μαζί τους σχέσεις συνέργειας και αλληλοσυμπλήρωσης: δεν επιδιώκουμε ούτε να τους συνενώσουμε σε κοινή πολιτική στέγη, ούτε να επικαλύψουμε ή να καθοδηγήσουμε το έργο τους

- Το δυναμικό μας σ' αυτή τη φάση δεν παύει να είναι δυναμικό πολιτικής κίνησης, ακόμη κι αν τυπικά αποτελούμε πολιτικό κόμμα. Ανάλογη πρέπει να είναι και η στρατηγική μας: «στρατηγική μυρμηγκιού» με επίπονη καθημερινή δουλειά, και όχι «στρατηγική ελέφαντα» με μεγαλεπήβολα σχέδια, κινήσεις εντυπωσιασμού και αγχώδη αναζήτηση της κρίσιμης μάζας.

- Η μεταξύ μας εμπιστοσύνη θα παίξει κρίσιμο ρόλο στο εγχείρημα μας. Μπορεί να οικοδομηθεί μόνο με την αποσαφήνιση των στοιχείων της πολιτικής μας συγκρότησης: διατύπωση προτεραιοτήτων, καθορισμός και ιεράρχηση στόχων, επεξεργασία στρατηγικής και πολιτικής συμμαχιών, αποκρυστάλλωση τάσεων, διαμόρφωση κοινής πολιτικής κουλτούρας. Το πλαίσιο αυτό δεν αποκλείει ούτε διαφορετικές τάσεις ούτε επαναδιαπραγμάτευση των συμφωνημένων, αποκλείει όμως κάθε προσωπική στρατηγική έστω και ανιδιοτελή ή καλοπροαίρετη.

2. Σε τι έδαφος πατάμε

Το εγχείρημα της συγκρότησης είναι σήμερα αρκετά πιό σύνθετο από ότι το 1989. Σημαντική μερίδα πολιτών υιοθετεί πλέον τις οικολογικές αξίες με πολύ πιο άμεσο τρόπο. Επιπλέον η εμφάνιση πυρήνων βιώσιμης οικονομίας (όπως βιοκαλλιέργειες, ήπια ενέργεια, οικότουρισμός) έχει συνδέσει την οικολογική ευαισθησία με απτά θεμιτά συμφέροντα, που απαιτούν προάσπιση και ΔΕΝ ΕΠΙΔΕΧΟΝΤΑΙ πειραματισμούς.

Από την άλλη πλευρά, η διάσταση με τις προτεραιότητες και τα ενδιαφέροντα της πλειοψηφίας είναι σήμερα σαφής. Μικροσυμφέροντα που αντιστρατεύονται τη βιωσιμότητα έχουν παγιωθεί σε μεγάλη έκταση, αποσπώντας μάλιστα σημαντικό βαθμό ανοχής από την κοινή γνώμη. Δημόσιος διάλογος διεξάγεται σε περιορισμένη μόνο κλίμακα, το «πνεύμα του Ρίο» δεν αγγίζει ακόμη τον μέσο πολίτη, ενώ αναιμική παραμένει και η Κοινωνία των Πολιτών. Λαϊκιστικοί κύκλοι προσπαθούν να μας παρουσιάσουν ως ελίτ, που εκμεταλλεύεται δεσμούς της με κέντρα εξουσίας για να επιβάλει απόψεις που μειοψηφούν στην κοινωνία.

Για τον περισσότερο κόσμο η πολιτική διάσταση της οικολογίας παραμένει αδιευκρίνιστη. Το εγχείρημα του 1989 – 1992 έχει καταγραφεί ως συνολική αποτυχία, οι Ευρωπαίοι Πράσινοι, δεν έχουν πιά την αίγλη της δεκαετίας του '80, και ηλικίες κάτω των 30 δεν έχουν συναντήσει ποτέ πολιτική οικολογική προσπάθεια. Στις σημερινές συνθήκες η ύπαρξη του οικολογικού χώρου, που ξέραμε από παλιά, δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Το κενό στην πολιτική μας έκφραση επιτείνεται από την απουσία ανεξάρτητων κινημάτων άμεσης δράσης, που σε άλλες χώρες αποτελούν την αιχμή του δόρατος. Έτσι η ευαισθησία για το περιβάλλον εκφράζεται κυρίως από τοπικές πρωτοβουλίες και Μη

Κυβερνητικές Οργανώσεις. Η απουσία ισχυρής Κοινωνίας Πολιτών θέτει όμως όρια στην εμπέδεια και την αποτελεσματικότητά τους .

Η ενσωμάτωση οικολογικών αναφορών στην πολιτική των κομμάτων υστερεί σημαντικά, τόσο σε σχέση με τις επείγουσες ανάγκες, όσο και σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ανοίγματα των μη πράσινων κομμάτων από τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Η υστέρηση αυτή συνδέεται με την απουσία πολιτικής πίεσης, αλλά και με την αντίστοιχη υστέρηση των αντιλήψεων του μέσου πολίτη.

Οι αγώνες για τα ζητήματα της συνταγματικής αναθεώρησης και του Ολυμπιακού σχεδιασμού αποτελούν πιθανότατα σημείο καμπής: οριοθετήθηκαν αντιλήψεις και μέτωπα, φάνηκαν τα όρια παραδοσιακών στρατηγικών, ξανάνοιξε με νέους όρους η συζήτηση για τη σχέση οικολογίας και πολιτικής.

3. Σε ποιους μπορούμε να στηριχθούμε

Το κοινό μιας πράσινης προσπάθειας σε αρχική φάση είναι κυρίως εκείνοι που αισθάνονται ήδη έτοιμοι να αποδεχθούν οικολογικές αξίες και προτεραιότητες. Τα υπόλοιπα τμήματα της κοινωνίας θα μπορέσουμε να τα επηρεάσουμε μόνο όταν θα έχουμε συγκροτήσει μια σοβαρή παρουσία.

- Χώροι όπως η φυσιολατρεία , η ορειβασία, η ζωοφιλία, η περιβαλλοντική εκπαίδευση, η τέχνη και ο πολιτισμός, μας δίνουν ιδιαίτερες ευκαιρίες να επικοινωνήσουμε με οικολογικά ευαίσθητες συλλογικότητες και άτομα. Ανάλογες ευκαιρίες μας δίνουν χώροι “εφαρμοσμένης οικολογίας” όπως βιοκαλλιέργειες και υγιεινή διατροφή, ήπια ενέργεια, περιβαλλοντικές σπουδές και μελέτες, εναλλακτική ιατρική.

- Μέρος από το δυναμικό μας κοινό είναι ήδη ενεργό σε τοπικές πρωτοβουλίες και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Μπορούμε να συνδεθούμε μαζί τους μόνο αν αποδεικνύουμε σε κάθε βήμα ότι η δουλειά μας στηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους, χωρίς να θίγει την ανεξαρτησία τους ή να περιορίζει το εύρος και την απήχυσή τους.

- Σημαντικά τμήματα της νεολαίας βιώνουν τις ίδιες ευαισθησίες με εμάς. Η επαφή τους με προσπάθειες όπου σπανίζουν οι ηλικίες κάτω των 40, αποτελεί πολύ λεπτή υπόθεση. Πρόκειται όμως για τον μόνο τρόπο να ανανεώσουμε τη δυναμική μας. Κρίσιμη είναι εδώ η επιλογή προτεραιοτήτων όπως η παιδεία και η παγκοσμιοποίηση.

- Η μέχρι τώρα απουσία κινήσεων άμεσης δράσης, αποτελεί και πρόκληση να δοκιμάσουμε τέτοιες πρακτικές εμείς οι ίδιοι. Σημαντική είναι όμως και η επαφή με τέτοιες αναδυόμενες προσπάθειες που επιλέγουν οικολογική θεματολογία, παρά την προέλευσή τους από τις παρυφές της αριστεράς ή του αναρχικού χώρου.

- Μια θετική δημόσια εικόνα της οικολογίας, ικανή να εμπνεύσει νέο και άφθαρτο κόσμο, έχει ζωική σημασία για τη συγκρότηση που επιζητούμε. Σημαντικό μέρος της εικόνας αυτής δημιουργείται από τα δικά μας δείγματα γραφής. Καίριο ρόλο παίζει όμως και η διεθνής παρουσία της οικολογίας, που τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται και πάλι ελκυστικότερη.

4. Βασικοί άξονες για την πορεία μας

- Για να συνδεθούμε με τις κοινωνικές δυνάμεις που μας ενδιαφέρουν, πρέπει πρώτα να πείσουμε για τη σοβαρότητα και την αξιοπιστία μας. Εστιάζοντας τις δυνάμεις μας σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας, έχουμε περισσότερες ευκαιρίες να παρουσιάσουμε ουσιαστικό έργο.

- Ιδιαίτερη προσοχή απαιτεί η σχέση μας με τις Μ.Κ.Ο. και τις πρωτοβουλίες πολιτών. Χρειάζεται να προσφέρουμε απτές αποδείξεις συνέργειας στο έργο τους και σεβασμού στην ανεξαρτησία τους. Η παρουσία μας σε τέτοιους χώρους πρέπει να έχει χαρακτήρα στήριξης και όχι κατελώματος. Πρέπει όμως να έχουμε κατά νου ότι ένας πολιτικός οργανισμός λειτουργεί με διαφορετική οπτική και κανόνες από μια Μ.Κ.Ο.

-Για αρκετούς, η οικολογία περιορίζεται στην απλή ευαισθησία για το περιβάλλον(ή έστω για την κοινωνία): αυτή την εικόνα πρέπει να την ανατρέψουμε. Η συζήτηση για συνολικότερα θέματα όπως η οικονομία, η παιδεία, οι θεσμοί ή η παγκοσμιοποίηση έχει κεντρική θέση στην προσπάθειά μας να κατοχυρώσουμε την οικολογία ως διακριτό πολιτικό ρεύμα και να επιβεβαιωθούμε ως δύναμη που θέλει να αλλάξει τον κόσμο. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτεί ο κίνδυνος υπερτονισμού της διαχειριστικής διάστασης εις βάρος της πολιτικοκοινωνικής παρέμβασης.

-Επιτρέποντας στον κόσμο της οικολογίας να εκφραστεί και εκλογικά, δημιουργούμε μηχανισμούς πολιτικού κόστους για τις επιλογές που αντιστρατεύονται τη βιωσιμότητα. Η διακριτή παρουσία μας αποτελεί έτσι μοχλό πίεσης και για την "οικολογικοποίηση" άλλων πολιτικών χώρων. Μια τέτοια εξέλιξη θα βοηθούσε να διαμορφωθούν θεματικές πλειοψηφίες αλλά και να τεθούν ξανά υπό συζήτηση κάποια από τα αντιοικολογικά «αυτονόητα» που κυριαρχούν σήμερα στην πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας.

5. Πολιτική συμμαχιών

Το εγχείρημά μας δεν αποβλέπει στη διεκδίκηση του ζωτικού χώρου άλλων δυνάμεων, αλλά στη δημιουργία νέου ζωτικού χώρου για τις ιδέες μας. Στόχος μας είναι να εκφράσουμε απόψεις και κοινωνικούς χώρους που σήμερα υποεκπροσωπούνται στην πολιτική.

- Για την Οικολογία δεν υπάρχουν «φυσικοί» σύμμαχοι, εκ των προτέρων δεδομένοι. Οι κάθε είδους συνεργασίες σχεδιάζονται με βάση τα δεδομένα κάθε περίπτωσης και υπηρετούν τον στόχο της αυτόνομης συγκρότησης των ιδεών μας.

-Μέχρι να επηρεάσουμε τον βασικό κορμό της κοινωνίας, δεν υπάρχει έδαφος για συνολική συνεργασία με το ΠΑΣΟΚ ή τη Ν.Δ. , κύριους εκφραστές των σημερινών αντιοικολογικών συναινέσεων της κοινωνίας. Έδαφος δεν υπάρχει, προς το παρόν, ούτε και για προγραμματικές συμφωνίες διακυβέρνησης που οι άλλες πλευρές μπορούν να αθετήσουν ανά πάσα στιγμή χωρίς πολιτικό κόστος.

-Εμπόδια έστω και λιγότερο αξεπέραστα, υπάρχουν και στη συνεργασία με την Αριστερά. Το ΚΚΕ πιστεύει στη σκληρή ανάπτυξη και τον κρατισμό, ο ΣΥΝ παρουσιάζει προβλήματα διγλωσσίας, ηγεμονισμού και χαμηλής προτεραιότητας των οικολογικών θεμάτων. Συνεργασίες μπορούν εδώ να υπάρξουν μόνο στο μέτρο που προωθούν τη φυσιογνωμία και τις προτεραιότητες μας, και εφ' όσον συνεισφέρουν στην αυτόνομη συγκρότηση του χώρου μας. Επιμέρους σημειακές συνεργασίες για συγκεκριμένα μέτωπα, παρουσιάζουν φυσικά σαφώς λιγότερα προβλήματα.

6. Μέχρι το Ιδρυτικό Συνέδριο

- Η ισχυροποίηση του νέου φορέα θα κριθεί από την ικανότητα να γίνει ευρύτερα γνωστός, να συνδεθεί με τους κοινωνικούς χώρους που μας ενδιαφέρουν, και να ενεργοποιήσει όλους όσους θέλουν να έρθουν μαζί μας. Αντίστοιχη πρέπει να είναι και η φιλοσοφία που θα ακολουθήσουμε για τη λειτουργία και την δημόσια παρέμβασή μας.

- Για το επόμενο διάστημα προτείνονται ως τομείς προτεραιότητας η παγκοσμιοποίηση (σε συνδυασμό με ζητήματα της Ελληνικής Προεδρίας), το αστικό και περιαστικό περιβάλλον (σε συνδυασμό με το 2004) και τα θέματα της γεωργίας και της παιδείας.

- Σημαντική θα είναι η διοργάνωση σειράς δημόσιων συζητήσεων (με θέματα όπως οικονομία, αυτοδιοίκηση, σχέση με τις ΜΚΟ), εν όψει και του προσυνεδριακού διαλόγου.

- Επείγουσα είναι και η δημιουργία δικτύου άμεσων επαφών με παρουσία στο Διαδίκτυο , λίστα ηλεκτρονικών διευθύνσεων και τακτική έντυπη έκδοση με τον ευρύτερο δυνατό αριθμό συνδρομητών.